(ד) [ד] יִשְׂרָאֵל. (כל בו (סי׳ נח) ובית יוסף (ד״ה כתב הכל ט)). (ח) *וַיֵּשׁ לְאָדָם לְמַעֵט קְצָת (ה) בִּלְמוּדוֹ בְּעֶרֶב שַׁבָּת (ט) כְּדֵי שֶׁיִּכְיְנוּ צָרְכֵי שַׁבָּת (שלטי גבורים פרק י״ו דשבת (מד. מופ״ת) ירושלמי פרק קמא דתענית (ס״מ)):

**רנב דִּין מְלָאכוֹת הַמֻּתָּרִים וְהָאֲסוּרִים לְהַתְחִיל בְּעֶרֶב שַׁבָּת כְּדֵי שֶׁיִּהְיוּ נִגְמָרִים בְּשַׁבָּת. וּבוֹ ז׳ סְעִיפִים:**

א שבת י״ז (ע״ב). ב שם בגמרא י״ח (ע״ב). ג לפרוש רש״י שם (ד״ה מגיס). ד שם בגמרא (י״ז).

**א** [א] מַתָּר לְהַתְחִיל בִּמְלָאכָה בְּעֶרֶב שַׁבָּת סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִגְמָרָהּ מִבְּעוֹד יוֹם וְהִיא נִגְמֶרֶת מֵאֲלֵיהָ בְּשַׁבָּת, כְּגוֹן (א) לִשְׁרוֹת דְּיוֹ וְסַמְמָנִים בְּמַיִם וְהֵם נִשְׁרִים כָּל הַשַּׁבָּת, וְלָתֵת אוּנִין (פֵּרוּשׁ, אֲגֻדּוֹת) (ב) שֶׁל פִּשְׁתָּן לַתָּנוּר כְּדֵי שֶׁיִּתְלַבְּנוּ, וְלָתֵת (ג) צֶמֶר לְתוֹךְ הַיְרָה [ב]שֶׁאֵינָהּ עַל הָאֵשׁ וְהִיא טוּחָה בְּטִיט, שֶׁאִם הִיא עַל הָאֵשׁ (ד) אָסוּר (ה) [א] שֶׁמָּא יְחַתֶּה (פֵּרוּשׁ, יְגַלֶּה וְיָעִיר הַגֶּחָלִים בַּמַּחְתָּה), וַאֲפִלּוּ אֵינָהּ עַל הָאֵשׁ אִם אֵינָהּ טוּחָה בְּטִיט אָסוּר (ה) שֶׁמָּא יָגִיס בָּהּ בְּכַף [ג]וְהַמַּגִּיס בְּקִדָּרָה אֲפִלּוּ אֵינָהּ עַל הָאֵשׁ (ו) חַיָּב מִשּׁוּם מְבַשֵּׁל. [ד]וּמַתָּר לִפְרֹס (ז) מְצוּדוֹת חַיָּה וְעוֹפוֹת וְדָגִים וְהֵם נְצוּדִים בְּשַׁבָּת, וּמַתָּר

## בְּאֵר הַיטֵב

שְׁיטַל לְצָרְכּוֹ שַׁבָּת, מַתָּר, דְּהָא אֲפִלּוּ בְּחֹל הַמּוֹעֵד מֻתָּרוֹת כָּל הַמְּלָאכוֹת עַל דֶּרֶךְ זֶה. ט״ז (סק״ב): (ד) יִשְׂרָאֵל. וְהָאַר״י ז״ל הָיָה נִזְהָר שֶׁלֹּא לְגַלַּח אַחַר הַמִּנְחָה אֲפִלּוּ בְּעֶרֶב שַׁבָּת. מֶגֶן אַבְרָהָם (סק״ה): (ה) בִּלְמוּדוֹ. לָכֵן אֵין קוֹבְעִין יְשִׁיבָה בְּקוֹנְטְרָסִין״א בְּעֶרֶב שַׁבָּת. פְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (סי׳ ת הגה״ט). וּבְסֵדֶר הַיּוֹם (ריש הכנת יום הששי לשבת) כָּתַב שֶׁאִם רָגִיל לִלְמֹד דָּבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ קְצָבָה אוֹ שֶׁלּוֹמֵד עִם רַבִּים אַל יִבְטְלֵנּוּ, וְלִמּוּד הַיְשִׁיבָה מִקְרֵי דָּבָר שֶׁאֵין לוֹ קְצָבָה, וּפֵרוּשׁ רַש״י עַל הַסִּדְרָא־שָׁרִי, וְאִם לֹא יִמְצָא אַחֵר כָּךְ לִקְנוֹת אֲזַי לֹא יִקְבַּע הַלִּמּוּד בַּבֹּקֶר, וְאִם לֹא יִמְצָא לִקְנוֹת אַחַר הַתְּפִלָּה אֲזַי יִקְנֶה וְאַחַר כָּךְ יִתְפַּלֵּל, שֶׁזּוֹ מִצְוָה עוֹבֶרֶת וְגַם הִיא דְּאוֹרַיְתָא, וּבְלֵבַד שֶׁיִּקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע קֹדֶם, וְאִם הַצִּבּוּר מִתְפַּלְּלִין לֹא יִפְרֹשׁ מֵהֶם, וְאִם הֵכִין בְּיוֹם חֲמִישִׁי יָכוֹל לִלְמֹד כְּדַרְכּוֹ, עַד כָּאן: א (ו) שֶׁמָּא יְחַתֶּה. נִשְׁאַלְתִּי מִשּׁוּרְפֵי יַיִן שָׁרָף מִתְּבוּאָה וְסָמוּךְ לְשַׁבָּת לֹא נִגְמַר הַיַּיִן שָׁרָף אִי חַיָּב לְצַקֵּר הַכְּפוּי מֵהַיְרָה וּלְהַפְסִיד מָמוֹנוֹ, אוֹ כֵּיוָן דְּיַיִן שָׁרָף הוֹלֵךְ

## שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ב (ד) יִשְׂרָאֵל. עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב, וְעַיֵּן בְּכַרְכֵּי יוֹסֵף סִימָן רל״ב (סק״ג) הֵבִיא לְשׁוֹן מַהַרִ״י צֶמַח, הָרַב זַ״ל הָיָה נוֹהֵג שֶׁלֹּא לְהִסְתַּפֵּר אַחַר חֲצוֹת שֶׁהוּא עֵת מִנְחָה גְּדוֹלָה, וְאַף בְּעֶרֶב שַׁבָּת הָיָה נִזְהָר מְאֹד. וְכָתַב הַבְּרַכֵּי יוֹסֵף דְּמִשְׁמַע מִזֶּה דְּאִם יֵשׁ לְאָדָם סִבָּה לְנַלַּח תּוֹךְ הַשָּׁבוּעַ אֵינוֹ חַיָּב לְהַמְתִּין עַד עֶרֶב שַׁבָּת, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְעַיֵּן בְּמַחֲזִיק בְּרָכָה סִימָן ר״ס (סק״י) שֶׁכָּתַב דְּוַדַּאי מִצְוָה לְהִסְתַּפֵּר בְּעֶרֶב שַׁבָּת כְּדִמְשְׁמַע בְּנְזִיר דף ה׳ (ע״א), וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בְּאֵלִיָּה רַבָּה (שם סק״ח), וְכֵן לְקֹרֵץ הַצִּפָּרְנַיִם, אַף אִם יֵשׁ צָרְכּוֹ לְהִסְתַּפֵּר בְּיוֹם חֲמִישִׁי אוֹ לְקֹרֵץ הַצִּפָּרְנַיִם, שֶׁהוּא עֶרֶב חַג שְׁבוּעוֹת, אוֹ שֶׁיּוֹם שִׁשִּׁי רֹאשׁ חֹדֶשׁ וְנוֹהֲגִים אִסּוּר, אוֹ דָּבָר אַחֵר, אֵין לָחוּשׁ, וּמַה שֶּׁכָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת בְּיוֹם חֲמִישִׁי, וְגַם מַה שֶּׁנּוֹהֲגִים לְהַחֲפִּיף אֵיזֶה דָּבָר אַחֵר טְרִילַת הַצִּפָּרְנַיִם, אֵין לָחוּשׁ לָזֶה עַיֵּן שָׁם:

א [א] שֶׁמָּא יְחַתֶּה. עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב, וְעַיֵּן שָׁם בְּפָנִים מְאִירוֹת הַטַּעַם פֵּירֵשׁ דְּהַכְפּוּי מִיּוֹרָה הִיא טוּחָה בְּבֻצָּק וּפִי הַתַּנּוּר סוֹתְמִים וְשׁוֹרְקִין הַיֵּטֶב בְּטִיט, וְאִם פּוֹתְחִין סְתִימַת הַתַּנּוּר מִתְקַלְקֵל הַיַּיִן שָׁרָף, וּבְזֶה שָׁרִינוּ לְקַמָּן סִימָן רנ״ד (ס״א), וְלָכֵן לְכַלֵּי עַלְמָא שָׁרֵי

## מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הַיְנוּ (מ) אֲפִלּוּ אִם הַסַּפָּר נוֹטֵל שָׂכָר, וְהַטַּעַם דִּנְרָאֶה לַכֹּל שֶׁעוֹשֶׂה הַמִּסְתַּפֵּר לְצָרְכּוֹ שַׁבָּת וְלֵכֶן שָׁרֵי, וְלֹא דָּמֵי לְתִקּוּן בְּגָדִים שֶׁאָסוּר בִּנְטִילַת שָׂכָר, דְּהָתָם אֵין נָכְר בַּפְּעָלָה שֶׁהוּא לְצָרְכּוֹ שַׁבָּת מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה, וְעַל כֵּן יֵשׁ לְזַהֵר מִלְּגַלַּח לְאֵינוֹ יְהוּדִי. כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ה) שֶׁהָאַר״י ז״ל הָיָה נִזְהָר שֶׁלֹּא לְגַלַּח אַחַר מִנְחָה הֵינוּ אֲפִלּוּ בְּעֶרֶב שַׁבָּת, (ע) וּבֵאֲרוּ כַּוָּנָתוֹ דְּמָה שֶׁכָּתַב אַחַר מִנְחָה הֵינוּ אַחַר שֶׁהִגִּיעַ זְמַן מִנְחָה אֲבָל לֹא מֵיירֵי שֶׁהִתְפַּלֵּל מִנְחָה, וְהֵינוּ דְּקָאָמַר אֲפִלּוּ בְּעֶרֶב שַׁבָּת, דִּרְצוֹנוֹ לוֹמַר לֹא מְבַעְיָא בְּחֹל קֹדֶם שֶׁהִתְפַּלֵּל מִנְחָה, אֶלָּא אֲפִלּוּ לְצָרְכּוֹ שַׁבָּת שֶׁהוּא מְצָוָה, גַּם כֵּן לֹא הָיָה מְגַלֵּחַ אַחַר שֶׁהִגִּיעַ זְמַן מִנְחָה וְלֹא הִתְפַּלֵּל, (י) וְהָעוֹלָם שֶׁאֵינָם נִזְהָרִים בָּזֶה אֲפִלּוּ אַחַר שֶׁהִגִּיעַ זְמַן מִנְחָה קְטַנָּה, יֵשׁ לוֹמַר דְּכֵיוָן שֶׁשְּׁקוּרִין לְבֵית הַכְּנֶסֶת לֹא חָיְישִׁינַן שֶׁיַּעֲבֹר עַל יְדֵי זֶה זְמַן הַתְּפִלָּה:

(ח) וַיֵּשׁ לְאָדָם וְכוּ'. לָכֵן אֵין קוֹבְעִין (יא) יְשִׁיבָה בְּאֵיזֶה מְקוֹמוֹת בְּעֶרֶב שַׁבָּת. וּבְסֵפֶר סֵדֶר הַיּוֹם (ריש הכנת יום הששי לשבת) כָּתַב דְּאִם רָגִיל לִלְמֹד דָּבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ קְצָבָה, אוֹ שֶׁלּוֹמֵד עִם רַבִּים, אַל יְבַטְּלֶנּוּ, וּפֵרוּשׁ רַש״י עַל הַסִּדְרָא שָׁרִי, וְכֵן בְּכָל הָנֵי דְּקָחָשִׁיב יֵשׁ בָּהֶן אִסּוּר דְּאוֹרַיְתָא כְּשֶׁעוֹשָׂה אוֹתָם בְּשַׁבָּת, אֲפִלּוּ הָכִי כֵּיוָן שֶׁמַּתְחִיל בְּעֶרֶב שַׁבָּת שָׁרֵי: (ב) שֶׁל פִּשְׁתָּן לַתָּנוּר. אֲפִלּוּ אֵין טוּחַ כִּסּוּיוֹ בְּטִיט, אֲפִלּוּ הָכִי לֹא חָיְישִׁינַן שֶׁמָּא יְגַלֶּה הַכִּסּוּי וְיִחַתֶּה בַּגֶּחָלִים, (ג) דְּכֵיוָן דְּהָרוּחַ קָשֶׁה לָהֶן לֹא חָיְישִׁינַן שֶׁמָּא יְגַלֶּה: (ג) צֶמֶר לְתוֹךְ הַיְרָה. וְהִיא קוֹלֶטֶת הַצָּבַע: (ד) אָסוּר שֶׁמָּא יְחַתֶּה. הֵינוּ אֲפִלּוּ (ז) יֵשׁ זְמַן שֶׁיִּקְלֹט עַיִן הַצָּבַע מִבְּעוֹד יוֹם אֲפִלּוּ הָכִי אָסוּר, שֶׁמָּא יְחַתֶּה כְּדֵי לִקְלֹט הֵיטֵב: (ה) שֶׁמָּא וְכוּ' וְהַמַּגִּים וְכוּ'. הֲנָה אַף דְּהַמְחַבֵּר הִשְׁוָה הֲנָסָה בְּיוֹרָה לַהֲנָסָה בְּקִדָּרָה, (ס) אֵינוֹ שָׁוֶה לְגַמְרֵי, דִּבְקִדָּרָה אִם הִיא מְבֻשֶּׁלֶת כָּל צָרְכּוֹ תּוֹ לֵית בֵּיהּ אִסּוּרָא, וְאִלּוּ בְּיוֹרָה אָסוּר בְּכָל גַּוְנָא לְהָגִיס בָּהּ כַּמְבֹאָר לְקַמָּן בְּסִימָן שִׁי״ח סָעִיף י״ח, וְעַל כֵּן אָסוּר לָתֵת צָמֶר לְיוֹרָה רוֹתַחַת סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה כְּשֶׁאֵינָהּ טוּחָה אַף שֶׁיֵּשׁ שְׁהוּת לִקְלֹט הַצָּבַע מִבְּעוֹד יוֹם, שֶׁמָּא יָגִיס מִשֶּׁחֲשֵׁכָה: (ו) חַיָּב מִשּׁוּם מְבַשֵּׁל. דְּעַל יְדֵי הֲנָסָה בְּקִדָּרָה רוֹתַחַת מִתְקָרֵב הַבִּשּׁוּל בְּמַהֲרָה: (ז) מְצוּדוֹת חַיָּה וְכוּ'. וּבְשַׁבָּת (ו) אִם הוּא

## שַׁעַר הַצִּיּוּן

(מ) מֶגֶן אַבְרָהָם (סק״ה), וְאַף דִּבְכאוּר הַגְּרַ״א מִסְתַּפֵּק בָּזֶה מִכֹּחַ טְעָמִים, כָּל הָאַחֲרוֹנִים הָעְתִּיקוּ דִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם לְדִינָא דִּבְעֶרֶב שַׁבָּת קִילָא לְעִנְיַן זֶה, וּמִכָּל מָקוֹם לְעִנְיַן גִּלּוּחַ לְאֵינוֹ יְהוּדִי בְּוַדַּאי יֵשׁ לְהַחְמִיר, דְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּעִצְמוֹ אַף שֶׁפִּתְחָלָה מִסְתַּפֵּק דִּלְמָא מַעֲשֶׂה הֲרִיוּט בְּעֶרֶב שַׁבָּת מַתָּר אַף שֶׁלֹּא לְצָרְכּוֹ שַׁבָּת, לְבַסּוֹף מַסִּיק דְּהִסְפָּרַת מַעֲשֶׂה אָסוּר הוּא [וְכֵן כָּתַב הַגְּרַ״א], וְגַם אֲפִלּוּ מַעֲשֶׂה הֲרִיוּט גָּמוּר, דַּעַת הַגְּרַ״א דְּאֵינוֹ מַתָּר כִּי אִם לְצָרְכּוֹ שַׁבָּת וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל וְהוּא הַדִּין בִּגְדֵי: (ס) אֵלִיָּה רַבָּה (סק״י) וּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל (סק״ה)

(יז) בְּאֵר הַגּוֹלָה (סי׳ נח) ובית יוסף (ד״ה כתב הכל ט)). (ח) *וַיֵּשׁ לְאָדָם לְמַעֵט קְצָת (ה) בִּלְמוּדוֹ בְּעֶרֶב שַׁבָּת (ט) כְּדֵי שֶׁיְּכִינוּ צָרְכֵי שַׁבָּת (שלטי גבורים פרק י״ו דשבת (מד. מופ״ת) ירושלמי פרק קמא דתענית (ס״מ)):

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

# הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן רנב

ה שם (יח:) וּכְרֹבִי עֲקִיבָא אֲלִיבָא דְּבֵית הִלֵּל. ו שם (ע"ב). ז (שם) תוֹסְפוֹת ד"ה וְלֹא שם ע"ט (ע"א ד"ה אלא) וְהָרַא"ש שם (פ"א סי' לו) וְהָרַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק ר' מֵהִלְכוֹת שַׁבָּת (ה"ב).

* לְמִכֹּר לְאֵינוֹ יְהוּדִי וּלְהַטְעִינוֹ סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה, (ח) וּבִלְבַד ה שֶׁיֵּצֵא מִפֶּתַח בֵּיתוֹ (ט) * מִבְּעוֹד יוֹם. הַגָּה: וְיֵשׁ מַתִּירִין שֶׁיּוֹצִיא הָאֵינוֹ יְהוּדִי בְּשַׁבָּת (י) אִם יִחַד לוֹ הָאֵינוֹ יְהוּדִי מָקוֹם מִבְּעוֹד יוֹם בְּבֵית יִשְׂרָאֵל, (כ) (יא) וְיֵשׁ לְהַחְמִיר (מרדכי פרק קמא דשבת (סר' ממ)), וְעַיִן לְקַמָּן סִימָן שכ"ה (ס"ק ס): ב ו*וּמֻתָּר (יב) * לִתֵּן בְּגָדָיו לְכוֹבֵס אֵינוֹ יְהוּדִי וְעוּרוֹת לָעֲבָדָן (פָּרוּשׁ, הָאֻמָּן שֶׁמְּעַבֵּד וּמְתַקֵּן הָעוּרוֹת) (יג) סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה (ג) (יד) * זאִם קָצַץ לוֹ דָּמִים אוֹ שָׁעוֹשֶׂה אוֹתָם (טו) בְּטוֹבַת

## בַּאֵר הַיטֵב

מִפֵּילָא וְאֵינוֹ עוֹשֶׂה שׁוּם מְלָאכָה אִם כֵּן אֵין חֶשֶׁשׁ אִסּוּר בָּזֶה, הֶעָלָה בְּתִשְׁובַת פָּנִים מְאִירוֹת (ח"א) סִימָן פ' דְּאֵינוֹ מַחֲיֵב לְקַח הַכְּפוּי מֵהַיּוֹרֶה לְהַפְסִיד מָמוֹנוֹ, וְאֵין בּוֹ שׁוּם נִדְנוּד אִסּוּר עַיֵּן שָׁם: (כ) וְיֵשׁ לְהַחְמִיר. וְעַיֵּן סִימָן רמ"ו סָעִיף ב' (במג"א סק"י) דְּבִשְׁאֵילָה יֵשׁ לְהָקֵל, אֲבָל בְּמָכִירָה יֵשׁ לְהַחְמִיר אֲפִלּוּ בְּעִיר הַמַּקֶּפֶת חוֹמָה וְאֵינוֹ יְהוּדִי דָּר בָּעִיר, דְּהָא כְּשֶׁיֹּדֵעַ שֶׁהוּא מוֹכְרוֹ לוֹ יֹאמְרוּ שֶׁמְּכָרוֹ לוֹ בְּשַׁבָּת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּשְׁאֵילָה, וּבְכַרְט בְּחוּרוֹת דְּאֵין דֶּרֶךְ לְהַשְׁאִיל כְּלָל פְּשִׁיטָא דְּאָסוּר, וְאֶפְשָׁר דִּבְאֵינוֹ יְהוּדִי אֶלָּם יֵשׁ לְהָקֵל כְּשֶׁיְּחַד לוֹ מָקוֹם. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד). וְטַ"ז (סק"ג) כָּתַב, רְאִיתִי מוֹרִין לְאִסּוּר אַף בְּחֻפָּק שֶׁל אֵינוֹ יְהוּדִי, וְכֵן מִסְתַּבֵּר כֵּיוָן שֶׁאָסוּר מִשּׁוּם דְּהָרוֹאֶה סָבוּר שֶׁנִּתַּן לוֹ עַל מְנַת לְהוֹצִיא אֵין לְחַלֵּק, כִּי הָרוֹאֶה אֵין מַכִּיר שֶׁל מִי הַחֻפָּק, עַל כֵּן אֵין לְהַתִּיר אֶלָּא לְצֹרֶךְ גָּדוֹל וְהָפְסֵד, וְאִם הָאֵינוֹ יְהוּדִי יֵשׁ לְהַתִּיר אֲפִלּוּ בְּלֹא יִחַד לוֹ מָקוֹם דִּבְכָהֵאי גַּוְנָא לֹא גָּזְרוּ עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּתְשׁוּבַת פָּנִים מְאִירוֹת (ח"א) סִימָן ל"ח:

## בֵּאוּר הַלָּכָה

א * לְמִכֹּר לְאֵינוֹ יְהוּדִי וּלְהַטְעִינוֹ. הַיְינוּ לְהַטְעִין לוֹ עַל חֲמוֹרוֹ [רַשׁ"י שָׁם (יז: ד"ה ולא טוענין)] אַף אִם מָכַר לוֹ מִקֹּדֶם, וְהוּא הַדִּין לְהַגְבִּיהַּ הַמַּשְׂאוֹי עַל כְּתֵפוֹ [מִשְׁנָה שָׁם] אוֹ לְתֵּן לוֹ מַתָּנָה וְהַלְוָאָה, עַיֵּן שָׁם בְּגֶמָרָא (יח:):

* מִבְּעוֹד יוֹם. וְאִם הָאֵינוֹ יְהוּדִי הִשְׁאִיר הַחֻפָּק אֶצְלוֹ וּבָא בַּלַּיְלָה לְלָקְחוֹ, נִרְאֶה דְּיֵשׁ לְהָקֵל בְּשָׁעַת הַדְּחַק לְתֵּן לוֹ אֲפִלּוּ אִם אֵינוֹ אֶלָּם, דְּהֵיכָן שֶׁהָאִסּוּר הוּא רַק מִשּׁוּם מַרְאִית עַיִן אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה שֶׁהוּא רַק חֲשַׁד אִסּוּר דְּרַבָּנָן בְּמָקוֹם שֶׁאֵין רוֹאִין, כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ בְּסוֹף סִימָן ש"א סָעִיף קָטָן קס"ה בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה [מַפֶּפֶר תּוֹסָפָת שַׁבָּת (סק"ע) וְכֵן כָּתַב בְּעוֹלַת שַׁבָּת בְּסִימָן שכ"ה (סק"ה)]:

ב * לִתֵּן בְּגָדָיו וְכוּ'. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק יב) דְּהוּא הַדִּין לְכָל מְלָאכוֹת, וְעַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה כתב הר"ן) דְּמַסִּיק דְּאֵין חִלּוּק בֵּין אִם הָאֵינוֹ יְהוּדִי עוֹשֶׂה גְּמַר מְלָאכָה בִּכְלִי וּבֵין אִם הָאֵינוֹ יְהוּדִי עוֹשֶׂה כָּל הַכֵּלִי בְּשַׁבָּת, כְּגוֹן שֶׁנָּתַן לוֹ הַיִשְׂרָאֵל עֵצִים וְעָשָׂה כֵּלִי, אוֹ מַטְוֶה וְעָשָׂה בֶּגֶד, וְכֵן אֵין חִלּוּק בֵּין אִם הָעֵצִים וְהַמַּטְוֶה הוּא שֶׁל יִשְׂרָאֵל, אוֹ שֶׁהִקְשָׁהוּ שֶׁיַּעֲשֶׂה הַכֹּל מְשֻׁלָּשׁ עַיֵּן שָׁם:

* אִם קָצַץ וְכוּ'. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק יד) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ דִּבְזְמַן הַזֶּה כָּלִים לִכוֹבֵס וְכוּ', כֵּן כָּתְבוּ מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ז), אַךְ סָתַם הַמָּגֵן אַבְרָהָם (פ"א דְּבָרָיו מְאֹד, וְלֹא פָּרַשׁ אִם רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁלֹּא הִתְנָה כְּלָל וּכְדַעַת הַגְּהוֹת מָרְדְּכַי (פ"א סי' תנד) מִפְּנֵי שֶׁאֵין עוֹשִׂין בְּחִנָּם, אִם כֵּן לָמָּה הִתְנָה עַל זֶה בִּזְמַן הַזֶּה, וְגַם לָמָּה סָיַם דְּאִשְׁתּוֹ בְּכָל פַּעַם יִקְצֹץ עִמּוֹ, וְאִם נִפְרַשׁ דִּבְפַעַם רִאשׁוֹנָה קָצַץ עִמּוֹ וְלָא מַשְׁמַע לַן דְּדֵי בָּזֶה וּכְמוֹ שֶׁבְּאֵר הַתּוֹסָפוֹת שַׁבָּת (סק"ט), אַפְּתִי לֹא יִתְפָּרֵשׁ מַה שֶּׁהִתְנָה עַל זֶה בִּזְמַן הַזֶּה, וְעַל כֵּן נִרְאֶה שֶׁרְצוֹנוֹ לוֹמַר [ב] שֶׁהִכְטִיחַ לְתֵּן לוֹ שָׂכָר אַף שֶׁלֹּא פֵּרַשׁ כַּמָּה יִתֵּן. וּמַה שֶּׁהִקְשָׁה בְּנִשְׁמַת אָדָם (ח"ב כלל ג סק"א) דְּהָא קַיְימָא לַן בְּרמ"ז שֶׁלֹּא פֵּרַשׁ כַּמָּה יִתֵּן לוֹ (ס"ב) דְּלֹא בְּעֵינַן קְצִיצָה בְּהָדֵיהּ, נִרְאֶה לִי דְּצַד כֵּאן לֹא שָׁרִינַן בְּרמ"ז שֶׁלֹּא פֵּרַשׁ כַּמָּה יִתֵּן לוֹ אֶלָּא בְּהַבְטָחָה שֶׁיִּתֵּן לוֹ שָׂכָר בָּרְאוּי, אוֹ שֶׁיִּתְפַּשֵּׁר עִמּוֹ [וְכֵן מוּכָח בְּתִשְׁובַת הָרַשְׁבָּ"א (ח"ב סי' שפח) שֶׁהֵבִיאוֹ בֵּית יוֹסֵף בְּסִימָן רמ"ז (ד"ה ת"ל הרשב"א) עַיֵּן שָׁם, וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ שָׁם סָעִיף ב' שֶׁיִּתֵּן לוֹ שָׂכָר הַיְינוּ בְּרָאוּי לוֹ, וְכֵן מַשְׁמַע בְּחַיֵּי אָדָם (שם ס"ג) אַךְ שֶׁפָּתַר עַצְמוֹ קָצַת בִּדְבָרָיו בְּמַה שֶּׁכָּתַב אוֹ שֶׁהַדִּבּוּר יְרוּעַ שֶׁלְּעוֹלָם וְכוּ'], וּלְכָךְ סָמְכָא דַּעְתַּיהּ דְּאֵינוֹ יְהוּדִי וְכָבַר שֶׁיִּתֵּן לוֹ שָׂכָר מִשֶּׁלָּם וְדַיְינוּ בְּקָצַץ, אֲבָל אִם אָמַר לוֹ הַיִשְׂרָאֵל סְתָם שֶׁיִּתֵּן לוֹ שָׂכָר, אֵין דַּיְינוּ בְּקָצַץ, דְּהָא אֵין הָאֵינוֹ יְהוּדִי יוֹדֵעַ כַּמָּה יִתֵּן לוֹ וְשָׂמֵא יִתֵּן לוֹ דָּבָר מוּעָט, וְלָכֵן כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם דִּבְזְמַן הַזֶּה שֶׁכָּלִים לְכוֹבֵס קְצָבָתָן יָדוּעַ וְלֹא יִכְבַּר הָאֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁיִּתֵּן לוֹ דָּבָר מוּעָט, לָכֵן אֲפִלּוּ אִם אָמַר לוֹ סְתָם שֶׁיִּתֵּן לוֹ שָׂכָר גַּם כֵּן סָגֵי, וְהַיְינוּ כְּמוֹ שֶׁקָּצַב לוֹ בְּפַעַם אֶחָד שֶׁשּׁוּב בְּנִדְאֵי נוֹכֵל לְסָמֹךְ עַל זֶה תָּמִיד, וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב בְּאֹהֶל מוֹעֵד (ד"ה ומה שהתנה) שֶׁכָּתַב עַיֵּן בֵּית יוֹסֵף (שם), רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁהוּא הַכֹּל כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ מְזֹנוֹת, וְאוּלַי דְּכַוָּנַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם לְעִנְיַן בְּבִיסָה לְפִי שֶׁקְּצָבָתָן יָדוּעַ לְכָל אֲפִלּוּ אִם לֹא הִתְנָה עִמּוֹ בְּלֹא סָגֵי, שֶׁסָּמַךְ שֶׁיִּתֵּן לוֹ כְּפִי הַקְּצָבָה הַיְדוּעָה [מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּעוּרוֹת לְעִנְיַן שֶׁאֵין עַל זֶה קְצָבָה יְדוּעָה לָכֵן אַף שֶׁאֵין עוֹשִׂין בְּחִנָּם לֹא סָמְכָא דַּעְתַּיהּ דְּאֵינוֹ יְהוּדִי וְסָבַר שֶׁיִּתֵּן לוֹ דָּבָר מוּעָט, וְשָׁלֹא כְּדִבְרֵי הַגְּהוֹת מָרְדְּכַי דְּסָמַךְ גַּם בְּעוּרוֹת לְעִנְיַן בְּלִיעַת נוֹצוֹת וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה, וְעַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק יב) וְעַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה כתב הר"ן) וְעַיֵּן בְּאֹהֶל מוֹעֵד (ד"ה ומה שהתנה) וְעַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר (ד"ה ת"ל הרשב"א)]:

## מִשְׁנָה בְּרוּרָה

עוֹשֶׂה כֵּן וּכְשֶׁעַת פְּרִיסָתוֹ נִכְנָס הַחַיָּה לְתוֹכָהּ, חַיָּב מִשּׁוּם צַיָּדָה: (ח) וּבִלְבַד שֶׁיֵּצֵא וְכוּ'. רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּאִי אֵין שְׁהוּת לָזֶה אוֹ שֶׁהָאֵינוֹ יְהוּדִי מַתְנֶה עִמּוֹ שֶׁיִּשְׁקֹד מִפֶּנּוּ בְּשַׁבָּת, (ז) אַף הַמְּכִירָה אָסוּר: (ט) מִבְּעוֹד יוֹם. כְּדֵי (פ) שֶׁלֹּא יִהְיֶה נִרְאֶה שֶׁהַיִשְׂרָאֵל צִוָּהוּ לְהוֹצִיאוֹ לַחוּץ, (פ) וְיֵשׁ עוֹד טַעַם לָזֶה שֶׁלֹּא יַחְשְׁדוּ אֶת הַיִשְׂרָאֵל שֶׁמָּכַר לוֹ בְּשַׁבָּת אוֹ מִשְׁכְּנָם בְּיָדוֹ, וּלְטַעַם זֶה אָסוּר אֲפִלּוּ בְּעִיר הַמַּקֶּפֶת חוֹמָה אוֹ מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ עֵרוּב, וְכֵן הִסְכִּימוּ (י) הָאַחֲרוֹנִים דִּבְטַעֲנַנוּ לְעִנְיַן מְכִירָה וְכֵן לְעִנְיַן שְׁכִירוּת אֲיָרָה חֻפָּק וַדַּאי דְּיֵשׁ לְהַחְמִיר, אֲפִלּוּ בְּמַקֶּפֶת חוֹמָה וְהָאֵינוֹ יְהוּדִי דָּר שָׁם, שֶׁיּוֹצִיאֵם מִבֵּיתוֹ מִבְּעוֹד יוֹם: (י) אִם יִחַד וְכוּ'. סְבָרָתָם דְּהָוֵי כְּאִלּוּ כְּבָר מָנָח בְּבֵיתוֹ שֶׁל אֵינוֹ יְהוּדִי: (יא) וְיֵשׁ לְהַחְמִיר. כְּדֵי שֶׁלֹּא לְהַרְגִּיל הָאֵינוֹ יְהוּדִי בְּכָךְ. וַעַיֵּן (יא) בְּאֲחֵרוֹנִים שֶׁהִסְכִּימוּ דִּמְדִינָא אֵין לְהָקֵל בָּזֶה, דְּקַיְימָא לַן בְּסִימָן ת"מ (ס"א ובמג"א סק"א) גַּם גְּבֵי חָמֵץ דְּלֹא מְהֵנֵי בְּיִחַד לוֹ מָקוֹם, גַּם דְּהָרוֹאֶה סָבוּר שֶׁיִּשְׂרָאֵל צִוָּהוּ לְהוֹצִיאוֹ, א]עַל כֵּן אֵין לְהָקֵל בָּזֶה (יב) אֶלָּא בְּמָקוֹם הַפְּסַד וְצָרְךְ גָּדוֹל. (יג) וְאִם הָאֵינוֹ יְהוּדִי אֶלָּם, יֵשׁ לְהַתִּיר אֲפִלּוּ בְּלֹא יִחַד לוֹ מָקוֹם, דִּבְכַהֲאי גַּוְנָא לֹא גָּזְרוּ חֲכָמִים. כָּתַב עוֹלַת תָּמִיד (סק"א), נִרְאֶה דְּאִם הִשְׁכִּיר אֶת הַחֲדָר לְאֵינוֹ יְהוּדִי בִּפְרוּטָה בְּמָשָׁךְ יוֹם הַשַּׁבָּת אֵין לְהַחְמִיר כְּלָל וְאֵין שָׁם. וּמִגֵּן אַבְרָהָם (סק"ה) כָּתַב דַּאֲפִלּוּ בְּשִׁכִּירוּת הַחֲדָר אֵין לְסָמֹךְ לְהָקֵל אֵין שָׁם: ב (ג) אִם קָצַץ. נִרְאֶה לִי דִּבְזְמַן הַזֶּה כֵּלִים לְכוֹבֵס מִסְתָּמָא הַיְינוּ קְצִיצָה, דְּקִצְבָתָן יָדוּעַ, דְּאִשָּׁה בְּכָל פַּעַם יִקְצֹץ עִמּוֹ, וְלָכֵן הַמִּנְהָג פָּשׁוּט לְתֵּן לְכוֹבֵס סְתָמָא כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ לְמַעְלָה דִּמְפֵּי שֶׁאֵין הָאֵינוֹ יְהוּדִי יוֹדֵעַ כַּמָּה יִתֵּן לוֹ וְשָׁמָא יִתֵּן לוֹ דָּבָר מוּעָט עַל כֵּן לֹא סָמְכָא דַּעְתַּיהּ יִשְׂרָאֵל בְּשִׁכִּיל לַעֲשׂוֹת שָׂכָרוֹ וְעָשָׂה אַדַּעַת יִשְׂרָאֵל וּמִחֲיֵי כְּשֶׁלּוֹחוֹ, וְעַל כֵּן לֹא הַלָּל הַמָּגֵן אַבְרָהָם אֶלָּא בְּכֵלִים לְכוֹבֵס שֶׁהֵיכָן בִּזְמַנּוֹ הַקְּצָבָה יָדוּעַ:

## שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ז) גְּמָרָא (יח:): (ס) לְעֵיל בְּסִימָן רמ"ו סָעִיף ב': (ע) הוּא טַעַם הָרַמְבַּ"ם (פ"ו מה' שבת הי"ח) וְהוּבָא בְּטַ"ז סָעִיף קָטָן ב': (פ) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד) וְאֲלִיָּה רַבָּה (סק"ד) וְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק"ע) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים, אַךְ מֵחַיֵּי אָדָם (ח"ב) כְּלָל ס"ב דִּין ט"ז מִשְׁמַע דִּבְמָקוֹם צָרְךְ גָּדוֹל יֵשׁ לְהַתִּיר לְמִכֹּר לוֹ בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ עֵרוּב וְלִשְׁמֹּא יִתֵּן לוֹ דָּבָר מוּעָט עַל כֵּן לֹא סָמְכָא דַּעְתַּיהּ יִשְׂרָאֵל בְּשִׁכִּיל לַעֲשׂוֹת שָׂכָרוֹ וְעָשָׂה אַדַּעַת יִשְׂרָאֵל וּמִחֲיֵי כְּשֶׁלּוֹחוֹ, וְעַל כֵּן לֹא הַלָּל הַמָּגֵן אַבְרָהָם אֶלָּא בְּכֵלִים לְכוֹבֵס שֶׁהֵיכָן בִּזְמַנּוֹ הַקְּצָבָה יָדוּעַ: (ח) וּבִלְבַד שֶׁיֵּצֵא וְכוּ'. וְלִשְׁמֹּא יִתֵּן לוֹ דָּבָר מוּעָט וְסָבַר שֶׁיִּתֵּן לוֹ כְּפִי הַקְּצָבָה הַיְדוּעָה [מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּעוּרוֹת לְעִנְיַן שֶׁאֵין עַל זֶה קְצָבָה יְדוּעָה לָכֵן אַף שֶׁאֵין עוֹשִׂין בְּחִנָּם לֹא סָמְכָא דַּעְתַּיהּ דְּאֵינוֹ יְהוּדִי וְסָבַר שֶׁיִּתֵּן לוֹ דָּבָר מוּעָט, וְשָׁלֹא כְּדִבְרֵי הַגְּהוֹת מָרְדְּכַי דְּסָמַךְ גַּם בְּעוּרוֹת לְעִנְיַן בְּלִיעַת נוֹצוֹת וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה, וְעַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק יב) וְעַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה כתב הר"ן) וְעַיֵּן בְּאֹהֶל מוֹעֵד (ד"ה ומה שהתנה) וְעַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר (ד"ה ת"ל הרשב"א)] כָּל שֶׁכֵּן בְּחִדּוּשֵׁי ר"ת (ט. ד"ה הא דתנן) וְהַמְאִירִי (יז: ד"ה אמר המאירי כו' התשיעית)] כֻּלָּם כָּתְבוּ בְּהֶדְיָא בְּכָל מְלָאכוֹת, וְאַף בְּעוּרוֹת לְעִנְיַן כֵּלִים לְכוֹבֵס דִּבְרֵי אֵין עוֹשִׂין בְּחִנָּם, וַאֲפִלּוּ הָכִי בְּצִינַן קָצַץ, וְעַל כָּרְחָךְ הַטַּעַם כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ לְמַעְלָה דִּמְפֵּי שֶׁאֵין הָאֵינוֹ יְהוּדִי יוֹדֵעַ כַּמָּה יִתֵּן לוֹ וְשָׁמָא יִתֵּן לוֹ דָּבָר מוּעָט עַל כֵּן לֹא סָמְכָא דַּעְתַּיהּ יִשְׂרָאֵל בְּשִׁכִּיל לַעֲשׂוֹת שָׂכָרוֹ וְעָשָׂה אַדַּעַת יִשְׂרָאֵל וּמִחֲיֵי כְּשֶׁלּוֹחוֹ, וְעַל כֵּן לֹא הַלָּל הַמָּגֵן אַבְרָהָם אֶלָּא בְּכֵלִים לְכוֹבֵס שֶׁהֵיכָן בִּזְמַנּוֹ הַקְּצָבָה יָדוּעַ: (יח:): (ס"ק יב) וְהוּבָא בְּטַ"ז סָעִיף קָטָן ב': (י) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד) וְאֲלִיָּה רַבָּה (סק"ד) וְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק"ע) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (יא) טַ"ז (שם): (יב) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד) וְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק"ע) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (יג) טַ"ז (שם): (יד) אֲלִיָּה רַבָּה (שם) בְּשֵׁם אַחֲרוֹנִים עַיֵּן שָׁם: ב (טו) עַיֵּן בְּאוֹר הַלָּכָה (ד"ה אם קצץ):

---

**לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א]** ובשו"ע הרב (קרא סק"ב) לא התיר אפילו במקום הפסד וצורך גדול, אם אין שם הפסד מרובה, ואם יש הפסד מרובה גם בלא יחד מקום מותר לדיין שאין לנו רשות הרבים ואפילו לשלוח ע"י עכו"ם דהוי שבות דשבות שמותר במקום הפסד מרובה. **ב]** ובשו"ע הרב (ס"ו) כתב: ודבר שקצבתו ידוע, כגון כלים לכובס בזמנינו זה מותר ליתן לו אפילו סמוך לחשיכה בסתם בלא קציצה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah